

Nézz egy kicsit a fejembe!

2009 június 13. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt id?k, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot egy kicsit másképpen.

Nem szóltunk itt részletesen magáról a Szent László-legenda falképciklusról, hisz László Gyulának köszönhet?en err?l több könyv is megjelent. (Legutóbb a múlt év karácsonyán a Kairosz Kiadó gondozásában Ave Rex Ladislaus címmel.) Csak annyit említünk meg, hogy a legendaciklus öt vagy hat jelenetb?l áll, az utolsó a fejbe nézés. Ezen azt látni, hogy a küzdelem végén László herceg, aki itt már glóriás szent, az elrabolt leány ölébe hajtja a fejét, aki „keleti kedveskedéssel a vitéz haját tisztogatja”. Érdekes – a magyarázat talán önként adódik az alábbiakból –, hogy ezt a jelenetet majd mindenhol leverték. Ezért is olyan értékes és becses a székelyderzsi részlet, amelynek képét itt közöljük.
De mi ez a keleti kedveskedés? A magyarázatot László Gyulától kapjuk, aki Fettich Nándor és Nagy Géza észrevétele alapján felfigyelt Molnár Anna balladánk egyik hasonló részletére. „A ballada els? fele, a leányrablás szinte pontosan példázza a Szent László-legendát, s egyúttal a leányrablásról szóló törvényeinket és szokásainkat. Arról van benne szó, hogy egy katona elszökteti hites urától s csecsszopó gyermekét?l Molnár Annát. Maga mögé ülteti lovára (akárcsak a kun a magyar leányt), s úgy vágtat el vele. Elérkeznek egy erd?be, ahol egy fa alatt megpihennek (a bántornyai falfestményen az üldözés közben a kun pihen a leány ölében). A katona a leány ölébe hajtja a fejét, s megkéri, hogy »nézz egy kicsit a fejembe«, majd elalszik. Végül is Molnár Anna csellel levágja elrablója fejét. Több változatban a fán, amely alatt pihennek, hét vagy kilenc akasztott leány lóg, s Molnár Anna ett?l való féltében vágja le szerelmese fejét.
A ballada egyik, Ung vármegyei változatából megtudjuk, hogy mit jelent a »fejbe nézés«: »Gyere velem arra helre, / Keress egyet a fejembe. / Talált egyet a fejibe, / Elszunnyadott az ölibe.« Ez pedig annyit jelent, hogy keress tetveket a fejemben. Ezek szerint a szöveg tökéletesen egyezik a Szent László-legenda alapjául szolgáló szöveggel, amelyik elveszett, s csak a képsor és krónikáink ?rzik kés?i változatait.”
Aki megismerkedik a legendával és annak összes változatával, meggy?z?dhet arról is, hogy a képen látható leány az igazi h?se ennek a legendának. ? lenne hát az a szép leány, akit a fest?, Ungi István fia, Pál mester emlegetett. Azt viszont nem árulta el, hogy vajon miért gondolta fontosnak ezt megjegyezni: ezt nekünk, a néz?knek kell kitalálnunk.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló